

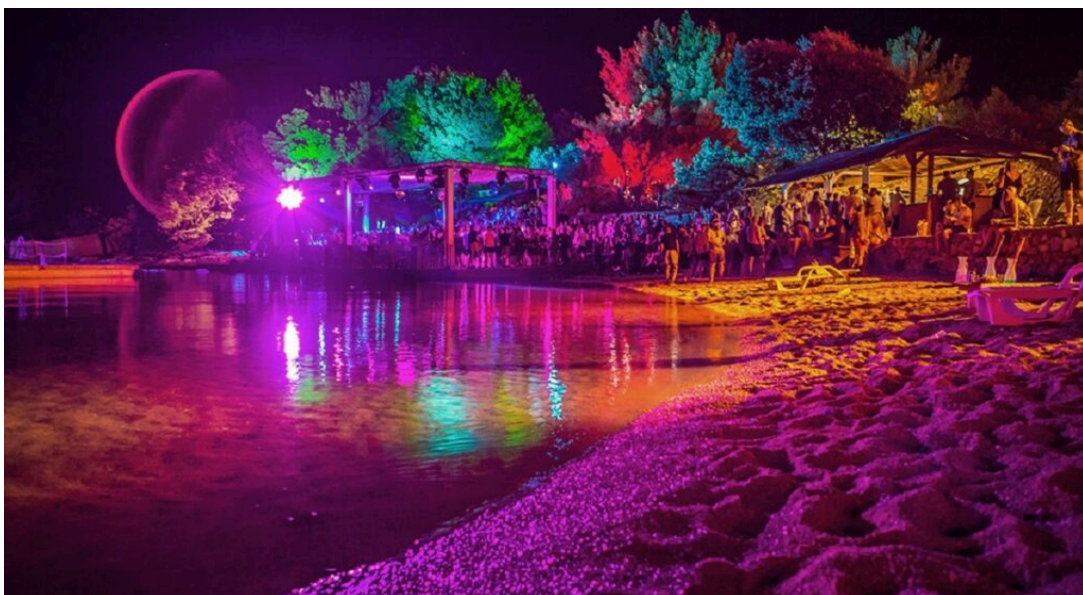
GLOBALNI KEŠ I LOKALNA NEJAČ: JE LI HRVATSKA SAMO IZNAJMLJENA POZORNICA ILI NJENA SCENA IMA KORISTI OD STRANIH FESTIVALA?

PIŠE: **David Martinović**

30/11/2025

Ultra, Hideout, Dimensions, Outlook, Sonus, Dekmantel Selectors, Defected Croatia, Love International, Gates of Agartha... dug je popis sad već dobro poznatih festivala elektroničke glazbe na hrvatskoj obali. Ovaj je fenomen postao neizostavan dio turističke ponude, a njihov utjecaj je dubok i kompleksan. S jedne strane donose neosporne ekonomske benefite i profesionalne standarde, no s druge strane stvaraju i određen pritisak na autohtonu kulturu i neovisne promotore.

Dolazak velikih brendova i stotina tisuća posjetitelja generira značajan prihod i pozicionira Hrvatsku kao vodeću festivalsku destinaciju. Pored ekonomskog zamaha, najveća korist leži u profesionalizaciji domaćeg kadra. Lokalni tehničari, *stage manageri* i dizajneri dobivaju priliku raditi s najsuvremenijom opremom i učiti od vodećih svjetskih produkcijskih timova, efikasno djelujući kao neslužbene akademije za logističku izvedbu događanja.

Defected Croatia, FOTO: Facebook

Sinergija i prijenos znanja

Splitska Ultra Europe je svakako najveći takav festival na našoj obali, a uz nekoliko manjih, dva najveća centra koji ugošćuju međunarodne festivale su **Zrće** i **Tisno**. Znamenita plaža na **Pagu** lokacija je festivala kao što su Sonus i Hideout, dok je **The Garden Resort** u Tisnom dom međunarodnih festivala kao što su Love International, Defected, Dekmantel i Balance. **Josip Hubzin**, poznatiji kao DJ **Pepi Jogarde**, već godinama radi na organizaciji događanja u Gardenu. Za Šigurecu ističe *benefite* koje donose spomenuti festivali.

“Naši timovi donose u Hrvatsku vrhunska znanja i tehnologije iz produkcije, zvučnog inženjeringa, svjetlosnih efekata i scenskog dizajna koje prije nisu bile lako dostupne na domaćem tržištu. Visoki produkcijski standardi koje primjenjujemo trajno su podigli kvalitetu rada lokalnih produkcijskih timova jer se oni kontinuirano educiraju i prilagođavaju novim standardima, što dugoročno podiže profesionalni nivo cijele scene”, ističe Pepi.

Pepi Jogarde

The Garden Resort, pritom, negira da povoljni ugovori s lokalnim vlastima guše domaće aktere, već tvrdi da predstavljaju važan alat za jačanje lokalnih festivala i događaja.

„Takve pogodnosti omogućuju manjim domaćim inicijativama lakši pristup ključnim prostorima i infrastrukturnim resursima, što može smanjiti financijski teret i olakšati organizaciju manifestacija. Povoljni ugovori mogu biti snažan poticaj i za razvoj manjih domaćih festivala kao što će biti **hohcajt na moru** sljedeće godine“, kaže Pepi

Nedostižni paketi i odljev kadra

Unatoč ovim pozitivnim aspektima, dominacija stranih festivala stvara određene probleme. Možda najozbiljniji je kolonizacija udarnih ljetnih termina i najatraktivnijih lokacija, što otežava organizaciju manjih, autohtonih projekata. Ključni problem je financijski nesrazmjer. DJ **Marijan Felver**, dugogodišnji akter scene, direktno upućuje na nedostatak kapitala kod domaćih promotora.

Marijan Felver

“Izvođači su samo dio paketa koji je sačinjen uglavnom od nemalog broja DJ-a, a ti su paketi plaćeni iznosima koji su nama nedostižni. Zbog teško dohvatljivog i tehnološki naprednog i odmaklog svijeta, a i naše surove stvarnosti, jednostavno nam nedostaje novca“, kaže Felver.

Ovaj financijski jaz uzrokuje *brain drain* – najkvalitetniji domaći tehničari i produkcijaska ekipa biraju angažmane na stranim festivalima zbog značajno boljih honorara, što diže cijenu rada i otežava

domaćim projektima angažiranje najbolje ekipe.

Problemi za domaće

Gašenje domaćeg **Velvet Festivala** na Krku ovog ljeta, nakon deset godina uspješnog djelovanja, služi kao opipljiv primjer teškoća za male butik inicijative. Organizatori ovog festivala su se, zbog ograničenih budžeta, usredotočili na "normalne i naizgled normalne izvođače," čime su izbjegli probleme s ekstremnim tehničkim zahtjevima. Izvođači znaju da ne dolaze u savršene uvjete, ne zato jer ne postoji želja, već zato jer je ograničeno mogućnostima.

FOTO: Velvet Festival

Ipak, mali domaći promotori suočavaju se i s izazovima na lokalnom terenu. Iz Velveta ističu kako su jedini izazovi s kojima su se susretali bili skepsa lokalnog stanovništva i otpor, kakvi uvijek postoje uslijed generacijskog nerazumijevanja.

Marginalizacija ili podrška za lokalne izvođače?

Iako su veliki festivali vitalni za turizam, njihov fokus na komercijalne i masovne žanrove poput *EDM-a* i *mainstream housea* stvara kulturnu komodifikaciju, gdje Hrvatska služi primarno kao kulisa za uvezenu zabavu. Suprotstavljajući se ovoj tezi, Pepi Jogarde iz The Garden Resorta naglašava da njihova misija nije isključivo financijska i da aktivno podržavaju lokalnu scenu.

"Pristup odabiru domaćih izvođača strateški je dimenzioniran. Ne radi se samo o popunjavanju programa na manje *stageove*, već postoji jasna namjera promoviranja hrvatskih talenata na međunarodnoj razini kao što je vidljivo sad u **Obertauernu** gdje radimo **A Winter Garden**, ali i u Tisnom implementiranjem domaćih etiketa i organizacija. Fokusiramo se na reprezentaciju autentičnih glazbenih izraza, kompetencija i kreativnosti, s ciljem da domaći izvođači postanu prepoznatljiviji i cijenjeni na višoj razini", veli Pepi.

FOTO: Dekmantel Selectors

Ipak, brojni će kritičari reći kako domaći izvođači nerijetko služe za popunjavanje ruba i neatraktivnih termina poput onih popodnevni ili tzv. *warm upova* i *aftera*, na sporednim pozornicama i bez posebne promocije. Ovaj kontrast naglašava potrebu za strateškom zaštitom domaćih projekata, što je nemoguće bez transparentne podrške institucija.

Promjena društvene svijesti

Organizatori *Velveta* kritiziraju sustav financiranja od strane državnih institucija: "Financiranja Ministarstva i inih institucija su, što je javna tajna, često nelogična. Već dugo gledamo isti sustav kulturnih vijeća koji se, realno, nije pomaknuo ni milimetar. Kriteriji po kojima se stvarno odlučuje tko dobiva novac i koliko – kao da su ispali iz neke druge ere."

Kao primjer transparentnog modela ističu **Zakladu Kultura nova** s jasnim bodovanjem, tri nezavisna ocjenjivača i pisanim obrazloženjem odluke, za razliku od savjetodavnih vijeća gdje je ishod neizvjestan i neodrživ.

FOTO: Velvet Festival

Utjecaj stranih festivala klasičan je primjer različitih razmišljanja. Felver tu primjećuje još neke važne aspekte koji pozitivno zadiru i u društvenu svijest.

„Jedna od značajnijih uloga koju svi ti veliki i skupi festivali obavljaju jest da su se u nekim dijelovima zemlje, kroz sada već višegodišnji kontinuitet, pretvorili u alat koji je počeo polako mijenjati i društvenu svijest na prostorima gdje se pojavljuju. To nadalje znači da se izvođači tijekom godine ponekad u tim sredinama pojavljuju kao velike zvijezde onih festivala na kojima to obično nisu. Na taj način, uz uporan rad, razvojem organizacije, timova, pa na kraju i publike, i taj začarani krug *underground* koncepta sigurno će se u jednom trenutku promijeniti”, drži Felver.

FOTO: Love International

Ključ zapravo leži u postizanju strateške ravnoteže: iskorištavanju prihoda i znanja koje strani brendovi donose, istovremeno sufinancirajući i štiteći manje, kulturno relevantne, autohtone projekte kroz transparentan i pravedan sustav potpore. Hrvatska mora inzistirati na tome da bude prepoznata i kao izvor inovativne elektroničke glazbe, a ne samo iznajmljena pozornica.

Potražite i ostale tekstove iz serijala **Backstage industrije zabave!**

Ovaj tekst objavljen je uz financijsku potporu
Agencije za elektroničke medije iz Programa
poticanja novinarske izvrsnosti.

30/11/2025

DAVID MARTINOVIĆ

[Postavke privatnosti i kolačića](#)

Upravlja Google. Usklađeno s IAB-ovim TCF-om. ID CMP-a: 300